

AGRÁR NÖVÉNYI GÉNBANK HÁLÓZAT

A hálózat koordinátora: Bedő Zoltán igazgató (MTA MGKI)

A hálózat kapcsolattartója: Gémesné dr Juhász Anikó tudományos titkár (MTA MGKI)

A hálózat tagjait képező kutatási infrastruktúrák:

KI megnevezés	Szervezet	Székhely	Szervezet képviselője	Kapcsolattartó személy
MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet, Martonvásári Gabona Génbankja	MTA Mezőgazdasági Kutatóintézet	2462 Martonvásár Brunszvik u. 2.	Bedő Zoltán igazgató	Gémesné dr Juhász Anikó Tudományos titkár gemes@mail.mgki.hu
Új hasznosítási igényeknek és a változó ökológiai feltételeknek megfelelő biológiai alapok gyűjteménye, Nyíregyháza	Debreceni Egyetem Agrár- és Gazdálkodástudományok Centruma Kutató Intézetek és Tangazdaság Nyíregyházi Kutatóintézete	4400 Nyíregyháza Westsik Vilmos út 4-6	Fésüs László rektor	Romhány László romhanylaszlo@nykk.date.hu
Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Fejlesztő Kht. Csonthéjas génbank és fajtagyűjtemény	Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Fejlesztő Kht.	1223 Budapest, Park u. 2.	Szenci Győző igazgató	Balla Ildikó ildballa@mikrolab.t-online.hu
Tenyéskert, üvegház, kísérleti faiskola	Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Fejlesztő Kht.	1223 Budapest, Park u. 2.	Szenci Győző igazgató	Balla Ildikó ildballa@mikrolab.t-online.hu
Héjas és almástermésű génbank és fajtagyűjtemény	Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Fejlesztő Kht.	1223 Budapest, Park u. 2.	Szenci Győző igazgató	Balla Ildikó ildballa@mikrolab.t-online.hu
Vírusmentes Központi Törzsültetvények fenntartása	Érdi Gyümölcs- és Dísznövénytermesztési Kutató Fejlesztő Kht.	1223 Budapest, Park u. 2.	Szenci Győző igazgató	Balla Ildikó ildballa@mikrolab.t-online.hu
Kalászos génbank	Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.	6726 Szeged Alsó Kikötő Sor 9.	Matuz János igazgató	Cseuz László laszlo.cseuz@gabonakutato.hu
Többféle kutatási célra alkalmas kukorica vonal-, állomány- és fajtagyűjtemény	Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.	6726 Szeged Alsó Kikötő Sor 9.	Matuz János igazgató	Mórocz Sándor sandor.morocz@gabonakutato.hu
In vitro burgonya génbank és kompett burgonyanemesítési/kutatási laboratóriumi és szántóföldi infrastruktúra	Pannon Egyetem	8200 Veszprém Egyetem u. 10.	Rédey Ákos igazgató	Polgár Zsolt polg-zs@georgikon.hu
Pillangósvirágú növények genomikai vizsgálatára alkalmas laboratórium	Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont	2100 Gödöllő, Szent.Györgyi A. u. 4	Kiss György Botond főigazgató	Kaló Péter kalo@abc.hu
Génbank	Mezőgazdasági Biotechnológiai Kutatóközpont	2100 Gödöllő, Szent.Györgyi A. u. 4	Kiss György Botond főigazgató	Papp Péter ppapp@abc.hu

A hálózat küldetése – jellege, feladatai

Napjaink egyik legfontosabb feladata a biodiverzitás megőrzése és fejlesztése. Az egyre növekvő élelmiszer igény, a folyamatosan változó környezet és a csökkenő energia kihívásaira csak széles genetikai diverzitáson alapuló gazdálkodással adható megfelelő válasz. Az agrobiodiverzitás növelése akkor lehetséges hatékonyan, ha meglévő genetikai tartalékaink megőrzése és jellemzése garantált. Elvesztésük, illetve hiányuk jelentős mértékben csökkenti az élelmiszerellátás biztonságát, és a gazdálkodás fenntarthatóságát. Ennek megfelelően a hálózat alapvető feladata a Kárpát – medencében tradicionálisan termesztett kultúrnövények genetikai diverzitásának megőrzése, a termesztett és rokon fajok ex situ és in situ fenntartása, a különböző génbanki tételek jellemzése - és szükség esetén - regenerálása. A különböző fajok ex situ megőrzése biztosítja a még rendelkezésünkre álló genetikai tartalékok hosszú távú megőrzését, míg az in situ megőrzés lehetőséget biztosít jellemzésükre és direkt felhasználásukra a fajtaelőállítás során.

A hálózat jellegét tekintve több főhatóság (MTA, FVM, OM) által felügyelt intézmények együttműködése a génbanki kutatásokban. A kutatások lényegüket tekintve két alapvető pilléren alapulnak. Ennek egyik fontos részét képezi a különböző intézményekben lévő tételek közös nyilvántartásba vétele, és a génbanki tételek összehangolt leíró vizsgálata (Megőrzési pillér). A másik fontos feladat a gyakorlat számára fontos genetikai források gazdasági értékeinek felmérése, és fejlesztése a gyakorlati fajtanemesítés számára (Prebreeding pillér). E tevékenység jellegét tekintve együttműködés, konzorciális tevékenység.

A hálózat feladata: a kutatóintézeti és egyetemi génbankok együttműködésének kialakítása, közös adatbázis létrehozása, és a Kárpát – medence tradicionális termesztett fajainak génbanki tételeinek folyamatos fenntartása ex situ és in situ körülmények között. A hálózat ezzel párhuzamosan a rendelkezésre álló nagy nemzeti értéket képviselő fajok tételeit felszaporítja, és az International Treaty on Plant Genetic Resources for Food and Agriculture (www.planttreaty.org) követelményeinek megfelelően a genetikai tételek hozzáférhetőségének módszereit kidolgozza, és a felhasználók számára rendelkezésre bocsátja.